

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО НА
ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ
НА ОБЩИНА ШУМЕН 2014-2020г.
за 2018г.**

Въведение

Общинският план за развитие (ОПР) на Община Шумен (2014-2020 г.) е приет с решение № 712 от 29.05.2014г. на Общински съвет – Шумен. Планът е разработен в съответствие със Закона за регионалното развитие, Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие и Методическите указания на МРРБ за разработване на Национална стратегия за регионално развитие на Република България, Регионални планове за развитие на районите от ниво 2, Областни стратегии за развитие и Общински планове за развитие. При изготвянето на стратегическата рамка на плана са отчетени целите на европейската кохезионна политика и приоритетите за развитие на регионите на ЕС, определени със Стратегията “Европа 2020” и с други общоевропейски документи на политиката на сближаване, транспонирани в Националната програма „България 2020” и Националната стратегия за регионално развитие на република България в периода 2012-2022 г., Регионалният план за развитие на Североизточния район и Областната стратегия за развитие на Област Шумен за настоящия програмен период.

Съгласно чл. 24, т. 4 от Закона за регионалното развитие Общинският съвет одобрява годишните доклади за наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие по предложение на кмета на общината.

Общи условия за изпълнение на Общинския план за развитие

Общинският план за развитие съдържа задължителните елементи: анализ на изходната ситуация за предходния програмен период 2007 – 2013г.; цели и приоритети за развитие на общината; индикативна финансова таблица, обобщаваща необходимите ресурси за реализация на плана; индикатори за наблюдение и оценка на плана; необходимите действия по наблюдение, оценка и актуализация на плана; описание на необходимите действия за прилагане на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност; програма за реализация на ОПР и предварителна оценка на ОПР. Посочените компоненти имат логическа последователност и взаимна обвързаност, като аналитичната част на документа е основа за формулиране на стратегическата част, а дефинираните подходи и механизми за управление, наблюдение и оценка осигуряват практическото изпълнение и постигането на целите и приоритетите.

Общинският план за развитие обвързва сравнителните предимства и потенциал за развитие на местно ниво с ясно дефинираната визия, цели и приоритети за постигане на стратегическите цели, обвързани от стремежа към по-висок жизнен стандарт на хората в общината и нейното устойчиво развитие. Документът определя средносрочните цели и приоритети за развитието на общината и служи като инструмент за взимане на решения и управление на общината като цяло, а също и за планиране и управление на дейността на общинската администрация. Разработването на ОПР на Община Шумен 2014-2020 г. отчита стратегическата рамка, залегнала в актуализираните документи за изпълнение на действащите планове и стратегии, като в него се формулират изводи и предложения, надграждащи постигнатите резултати.

Визията, заложенa в проекта за Общински план за развитие за периода 2014 – 2020г., е формулирана след провеждане на поредица от публични обсъждания: Община Шумен 2020 г. - модерна и сигурна, с привлекателен административен и образователен общински център, с висока степен на достъпност и благоприятна екологична жизнена среда, съхраняваща хилядолетната си история и устремена към бъдещето.

Анализът на предварителната оценка на плана показва, че визията е в съответствие с регионалния потенциал на общината обусловен от териториалното ѝ разположение, състоянието на икономическите и социални тенденции, потребностите в региона, силните страни и възможностите за развитие.

Стратегията, разработена в проекта на ОПР, отчита основните политики, начертани в анализираните документи, като ги съобразява с факторите, условията и потенциала за развитие на общината, мрежата от населени места и отделните сектори. Взети са предвид и документите, които към настоящия момент са вече разработени в общината и имат пряко отношение към настоящия програмен период – на първо място това е Интегрираният план за градско възстановяване и развитие на гр. Шумен, одобрен с решение № 468 от 25.07.2013г. на Общинския съвет, за който трябва да бъде осигурено финансиране по Оперативна програма „Региони в растеж”, поради това всички проекти които предвижда Интегрираният план да се реализират в рамките на обособените 3 зони, са включени в ОПР, тъй като се очаква да бъде заделено финансиране за неговото осъществяване.

На тази основа са дефинирани 4 приоритета в рамките на времевия хоризонт 2014- 2020:

Приоритет 1: Развитие на местната икономика и постигане на икономически растеж, основан на знанието и иновации чрез ефективно използване на ресурсите и привличане на инвестиции;

Приоритет 2: Подобряване качеството на жизнената среда, изграждане и възстановяване на техническата инфраструктура и околна среда на територията на община Шумен;

Приоритет 3: Развитие на човешките ресурси, чрез инвестиции в образованието, културата, здравеопазването и социалните дейности;

Приоритет 4: Укрепване на институционалната среда в услуга на гражданите и бизнеса.

Формулировката на приоритетите кореспондира напълно с адекватната насока на развитие на общината в съответствие с дефинираните преди това проблеми и потребности на региона и с обособените силни и слаби страни, възможности и заплахи. Кумулативното изпълнение на приоритетите ще доведе до разностранни положителни ефекти – ще се мотивира населението да остане в града на работи и да се развива професионално, ще се повлияе демографският профил на града, ще се намали средната възраст на населението, ще се създаде възможност за подобряване на бизнес средата и привличане на бизнеса към публично-частни партньорства с цел осъществяване на дейности в обществен интерес.

Към всеки от приоритетите са формулирани специфични цели. Целите са в съответствие и с европейските, националните и регионални стратегически приоритети, включително заложените в Стратегия „Европа 2020” цели за постигане на устойчив, приобщаващ и интелигентен растеж. Дефинициите на специфичните цели дават ясна представа за това, какво се очаква да бъде постигнато и какви са пътищата и средствата за постигане на желаните резултати. Целите са дефинирани в реалистичен и достижим за общината аспект. Контекстът на целите в пълна степен отразява необходимостта от възможните интервенции за осигуряване на решения по отношение на съществуващите потребности и ограничения, разрешаване или намаляване на техния негативен ефект.

Приоритетите и специфичните цели, както и проектите за постигането им, са показани в приложената таблица.

В края на 2017г. беше извършена Междинна оценка на Общинския план за развитие, в която беше включена оценка на общото въздействие и бяха отчетени промените в социално-икономическата среда в периода на изпълнение на ОПР на национално и местно ниво и бяха направени изводи от сравнителния анализ.

Промени в демографската картина и социалната сфера

През анализирания период се наблюдава продължаващо влошаване на състоянието на възрастовата структура на населението на община Шумен, макар и с намалени темпове, което води до промени в разпределението на населението под, във и над трудоспособна възраст.

Застаряването на работната сила в условия на динамичен пазар на труда с постоянно променящи се изисквания към квалификацията и

професионалните умения на заетите поражда необходимостта от непрекъснато повишаване на общия потенциал и учене през целия живот на работната сила. Проблемът с деформираната възрастова структура на територията е остър, тъй като днешната структура ще определя възпроизводството на населението и на работната сила през следващите десетилетия. Очаква се тенденцията на намаляване на населението в трудоспособна възраст да се запази и през следващите години. За община Шумен, както и за областта, е налице процес на демографско остаряване, изразяващ се в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението под 15 години и увеличаване на дела на населението на 70 и повече години. Прогнозите на Националния статистически институт са, че този процес ще продължи и в следващите години. Промените във възрастовата структура през последните години се характеризират с увеличаване относителния дял на лицата над 65-годишна възраст и намаляване дела на детското население и населението в трудоспособна възраст.

Застаряването на населението поражда редица здравни, социални и икономически проблеми. Увеличените потребности от здравни грижи и социално подпомагане водят до увеличаване на разходите в тези сфери и необходимост от по-големи ресурси.

Данните за последните три години показват, че населението в селата на общината запазва относителния си дял – 86.4 %.

Ситуация на пазара на труда

Икономически активното население обхваща всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети или безработни. Към края на 2017 г. икономически активни лица на територията на община Шумен са 52% от икономически активното население на територията на област Шумен.

Възстановяването на пазара на труда в страната и на територията на община Шумен продължава и през 2018 г., като коефициентът на безработица е значително по-нисък от този за страната и областта. През 2013 г., в разгара на кризата на пазара на труда, коефициентът на безработица в общината е 7.2%, при средногодишна безработица през 2013 г. за страната от 11,8%, а за област Шумен 21%. В периода 2015-2018 г. безработицата значително намалява, като към края на 2018 г. за община Шумен е под 3%, а за област Шумен е 10.4%.

Сравнително бързото възстановяване на пазара на труда на територията на община Шумен е последица от подобряването на икономическата конюнктура в общината, поне що се отнася до осезаемо положителен ефект върху пазара на труда, както и сравнително високата

трудова мобилност на населението, не се наблюдава и сериозен проблем с квалификацията и образованието на работоспособното население.

Стимулирането на заетостта на пазара на труда в община Шумен е необходимо условие за растежа в развитието на местната икономика. Разкриването на нови работни места и създаването на устойчива заетост е предпоставка и за подобряването на демографско-социалната среда в община Шумен. По-голяма част от трудовите ресурси на общината са съсредоточени в нейния административен център – Шумен. Трайната заетост в малките населени места на общината намалява, както и делът на новоразкритите работни места по селата. Продължават миграционните процеси на работна ръка от селата към административният център.

Въпреки ясно изразената тенденция на намаляване на безработицата на територията на община Шумен все още съществуват рискови групи на пазара на труда, към които трябва да бъдат насочени специални политики. Много фирми от региона и отделни лица се възползват от възможностите, предоставени от оперативните програми за засилване на икономическата активност, обучения по предприемачество за младежите и продължително безработните, курсове за преквалификация за безработните и заетите лица, модернизиране на образователната система, така че тя в по-голяма степен да отговаря на изискванията на работодателите.

Въпреки подобряването на пазара на труда заплащането продължава да бъде сравнително ниско. Основните фактори за наблюдавания ръст на заплащане са два – повишаването на минималната работна заплата и положителните тенденции в икономическото развитие. Намаляващият брой на безработните на чисто пазарен принцип води и до ръст на предлаганото заплащане, тъй като все повече работодатели се конкурират за все по-малко безработни - особено в икономически дейности, където свободните специалисти са малко. Средната работна заплата за областта се е повишила от 7 405 лв. през 2013г. на 9 994 лв. за 2017г., а за община Шумен съответно от 7514 лв. на 10 444 лв.

Индустрията продължава да е основен източник на заетост за нискоквалифицираните кандидати за работа. Сравнително малък дял от нискоквалифицираните хора се налага да разчитат на финансирани от общините дейности и субсидирана заетост.

Икономическо развитие на територията на община Шумен

Случващото се в икономиката на национално и международно ниво оказва влияние и върху общинската икономика – започналото оживление в икономиката и подобряването на икономическите показатели за страната след 2014 г. е една от причините за установяване на тенденция на ограничаване на темпа на спад и към подобряване на някои от показателите. Като цяло промишлеността на Общината е в процес на преодоляване на доскорошната стагнация и се наблюдава все по отчетлива тенденция към нарастване на обема на инвестиции, като разходите за ДМА

се увеличават с 32% спрямо 2013 г. Повишаването на резултатите от икономическата дейност при всички дейности говори за повишаване на ефективността на икономиката в общината.

Създаването на добър инвестиционен климат стимулира утвърдените производители в района да продължават да правят нови инвестиции, както и привлича нови за района и страната инвеститори.

Водещият български производител на алуминиеви изделия "Алкомет" АД инвестира нови 80 млн. лв. за изграждането на два нови цеха.

„САРК България“ получи сертификат за инвестиция клас А за инвестирането на 17 милиона лева за изграждането на завода си за електрически кабели, основно за автомобилната промишленост, както и специални проводници, които имат широка употреба в авиационната и отбранителната индустрии.

През 2018 година продължи дейността по популяризиране на проекта „Индустриален парк – Шумен“ и привличане на нови инвеститори. Бяха положени усилия за приключване на дейностите по прокарване на дъждовната каналиция на Подзона А. Към настоящия момент Подзона А разполага с разделна канализация, което само по себе си увеличава конкурентоспособността на предлаганите терени. Същевременно, през 2018 година бяха закупени машини и оборудване за поддръжка на общите части и уличната мрежа на зоната, като част от оказваните възмездни услуги на инвеститорите. Придобиването на тези машини беше належаща инвестиция, предвид настоящия зимен сезон и неотложната нужда от обновяване на техниката с цел запазване на качеството на предоставяните услуги.

2018 година беше успешна година по отношение на привлечените инвеститори в индустриалния парк. През изминалите 12 месеца бяха сключени предварителни и окончателни договори за продажба на нови 10 терена.

След извършване на продажбите, към 01.01.2019 са реализирани 85 % от полезната територия на подзона А на индустриалния парк, като оставащите свободни терени са с обща площ 100 декара, от които 29 декара са резервирани от потенциални клиенти, предстоят преговори за продажба през 2019 година. Към свободните нереализирани терени се отнася и най-големият терен от Подзона А с обща площ 27 дка, който е със сериозна денивелация и неправилна форма. За повишаване на атрактивността на терена е изготвен нов ПУП, като размерът му е намален с обособени инфраструктурни полоси. През 2018 година дружеството продължи да извършва управлението и поддържането на изградените от него улици в Подзона А съгласно договора за концесия, а също така продължи да оказва висококачествена услуга по поддръжка на цялата инфраструктура в Подзона А в съответствие с нуждите на инвеститорите.

През 2018 година дружеството продължи да развива създадените партньорски отношения с Агенцията за насърчаване на инвестициите и търговските представителства на Р България в чужбина.

Независимо от непрестанните дейности по подобряване на инфраструктурата в Подзона А и водените търговските преговори за продажба на терени, основните усилия на компанията бяха съсредоточени в подготовката на новата Подзона С. През 2018 година беше одобрен новият ПУП на подзоната, който обуславя новото развитие на индустриалната зона. С новия ПУП са образувани 32 индустриални терена с обща площ 400 559 кв.м. През годината са възложени и изработени работни проекти за полагане на инфраструктурните елементи в Подзона С, които са одобрени от Община Шумен и е получено разрешение за строеж, избрани са изпълнителите, които започнаха фактическото изграждане на инфраструктурата, като съгласно утвърдените графици през 2019 година строителството ще приключи и новата подзона ще бъде напълно функционираща. „Индустриален Парк Шумен“ АД ще продължи да гарантира качествено изпълнение на всички дейности в съответствие с одобрените проекти и нормативната уредба на България.

И през изминалата година усилията на Община Шумен бяха насочени към насърчаване на активното партньорство между местната власт, бизнеса, браншовите организации и средите на науката и образованието. Съвместно с Шуменската търговско-промишлена палата община Шумен прие Програма за насърчаване и подкрепа на малкия бизнес, чиято цел е отключване на потенциала за икономически растеж и разкриване на нови работни места в общината чрез стартиране и развитие на малък собствен бизнес.

През 2018г. продължи дейността на Областния информационен център. Бяха проведени публични информационни събития с бенефициенти по оперативните програми, на които центърът представи успешни иновативни проекти в сферата на земеделието, науката и образованието, реализирани в област Шумен с финансовата подкрепа на Европейските структурни и инвестиционни фондове(ЕСИФ)през програмен период 2014 - 2020 година. Продължиха информационните кампании за открити процедури за кандидатстване по оперативните програми. Бяха представени "Европа за гражданите", "Творческа Европа", Предприемачество в сферата на културата, културното наследство и културното сътрудничество". Пред представители на фирми и предприемачи бяха представени възможностите за кандидатстване по оперативните и други програми, стартирали и предстоящи процедури по Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност", Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" и "Програмата за развитие на селските райони", възможностите по "Хоризонт 2020" и "Еразъм +", както и други финансови инструменти за финансиране на бизнес идеи. В

конференнтната зала на „Арена – Шумен“ беше проведено информационно събитие на тема „Бъдещето на Кохезионната политика“, на което бяха представени многогодишната финансова рамка на Европейската комисия (2021 - 2027) и рамковите позиции на България по нея. На 31.12.2018г. приключи изпълнението на проект № BG05SFOP001-4.001-0007 „Осигуряване функционирането на Областен информационен център – Шумен“ на обща стойност 315 хил. лв. В съответния срок община Шумен разработи и представи проект за функционирането на центъра за следващите три години, който беше одобрен и беше сключен договор с Управляващия орган на Оперативна програма „Добро управление“ на стойност 370 000 лв.

По отношение на обслужването на бизнеса общинската администрация се стреми към развитие на е-община, подобряване ефективността на процесите в общинската администрация, изграждане на информационна система за координация, наблюдение и контрол на изпълнението на публичните политики, изграждане на електронно управление, работа в мрежа с други административни структури.

По данни на Областна дирекция „Земеделие“ Шумен броят на регистрираните земеделски стопани в общината през стопанската 2017/2018г. е увеличен с около 30 % за последните пет години, а наличието на съхранена природна среда и екологично чист район е предпоставка за развитие на екологично земеделие.

Основна цел за развитие на туризма в община Шумен през 2018г. беше повишаване на конкурентноспособността на туристическия продукт на дестинация „Туристически регион Шумен“, чрез пълноценно използване на наличните културно-исторически ресурси, подобряване на информационната и рекламна среда и усъвършенстване на нови събитийни форми на туристическо предлагане. Популяризирането на събитийния календар на община Шумен в електронните медии в национален план, включително чрез използване на възможностите на социалните мрежи, електронни табла на ключови места в града и др. съвременни информационни канали, е приоритет с изключителна важност за развитието на туризма в региона.

През изтеклата година в областта на туризма част от ресурсите бяха насочени към подобряване на състоянието на къщите във Възрожденски комплекс – Шумен и мемориален комплекс „Създатели на българската държава“, както и към подобряване на дейността на трите туристически информационни центрове – на територията на МК „Създатели на българската държава“, на бул. „Славянски“ 17 и на ул. „Цар Освободител“ 136 в гр. Шумен. Във възрожденските къщи и в дворовете се провеждат събития и се снимат клипове на местни фолклорни и ученически групи, а ученици правят възстановки на местни традиции и обичаи.

След оглед и анализ на състоянието на мемориален комплекс „Създатели на българската държава“ стартира процедура по присъждане на статут на паметник с национално или световно значение. Активно се работи върху внедряване на технологични иновативни продукти. Продължи предлагането на интерактивна иновативна игра за паметник „Създатели на българската държава“, както и интерактивно приложение за мобилни устройства „Паметник на длан“, пресъздаващо Паметника виртуално във формат 3D, както и на атракциите Интерактивна картичка, рекламираща МК „Създатели на българската държава“; Интерактивна игра „Изследователи“ за МК „Създатели на българската държава“; Прабългарска юрта; Стрелба с лък; Интерактивна игра за деца „Кубове“ - за подреждане и визуализация на местни туристически обекти. Бяха разработени пешеходните маршрути „Архитектурният Шумен“, „Араста нашепва“, „Духовните храмове на Шумен“, „Панорамна обиколка на Шумен“, „Уловени мигове на Шуменско плато“, „Шуменските будители“. Съвместно с Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“ и Дирекция на природен парк „Шуменско плато“ ОП „Туризм, публични прояви и атракции“ постави началото на съвместна дейност по атракции, научна и изследователска работа и кръжочна дейност с Астрономическата обсерватория.

В Раздел “Маркетинг и реклама” община Шумен бе представена на национални и международни туристически борси и изложения в страната; осъществено бе участие в международни и национални издания за туризъм и популяризиране на “Туристически регион Шумен”. Бяха разработени тематично обособени рекламни материали: обширни публикации в специализирани туристически издания, рекламиращи туристическа дестинация Шумен в: списание „Черга“, туристически гид на „Топ кар“ за индивидуални туристи; в. „Движение“; Уеб бранд; списание „Еврорегион“; списание „Туризм и отдих“; Национален конкурс на АБТТА.

През годината на общината бяха присъдени Годишната награда “SMARTTOURISM.BG” за принос към развитието на интелигентния туризъм в България – 2018г. – Категория „Интелигентна туристическа дестинация” и Община с най-добра маркетингова политика в туризма – 2018г. /категория малка община/, присъдена от Асоциация на българските туроператори и туристически агенти.

Културно-историческите забележителности са относително непроменлива даденост, която трябва да продължи да се рекламира иновативно. През годината РИМ организира интерактивни изложби в централната експозиция на музея, с интердисциплинарна насоченост и възможност за участие на посетителите – виртуална реалност, тач скрийн маса, модули за работа с деца. Беше пуснат в експлоатация киоск с колекции, неприсъстващи в изложбените зали на Централна експозиция, в

НИАР „Мадара“ беше реализиран мултимедиен център, а в НИАР „Плиска“ бяха разработени виртуална беседа, виртуален каталог и информационен киоск във вече функциониращия мултимедиен център. Регионален исторически музей – Шумен е включен в проект на Представителството на Европейската комисия в България във връзка с Европейската година на културното наследство, чиято реализация включва свободно разпространението на картички, представящи всички страни членки.

През 2018г. беше проведена традиционната Европейска нощ на музеите. Към широка публика бе насочен и проведен в чертите на НИАР „Плиска“ Първи етнофолклорен събор „Черга“, както и вече станалите традиционни събори „Дни на предците“ и „Магическата Мадара“ в чертите на НИАР „Плиска“ и „Мадара“. Продължава серията значими находки, експонирани в зала „Съкровищница“ и Балкон, като гостуващи изложби. В специализираните списания за туризъм „Туризм и отдих“ и „Черга“ са предавани статии за печат по различни събития, организирани от РИМ – Шумен.

Бяха изнесени открити уроци в училища на града, организирани детски работилници, дадени справки на медии и частни лица по различни поводи, теми и събития.

За своята разностранна дейност през 2018 г. РИМ – Шумен получи отличие в категория „Съхранение и популяризиране на културното наследство“ в тринадесетите награди на списание „Туризм и отдих“; Награда Музей на годината за 2017 г. от Сдружение „Български музеи“ за организирането на временната експозиция „Градски бит“, разположена в комплекс „Авшарян“; Почетен знак – печат на цар Симеон Велики – златен и грамота за принос в развитието и утвърждаването на българската култура и национална идентичност; Международно отличие за най-добър славянски музей; Грамота за принос в популяризиране на нематериалното културно наследство за изложбата „Светлописците на Шумен“.

ИНФРАСТРУКТУРА, БЛАГОУСТРОЯВАНЕ И ЕКОЛОГИЯ

През 2018г. бяха реализирани инфраструктурни обекти в различни области. Приключи строителството на многофункционалната спортна зала „Арена Шумен“. Върху площ от 21 декара беше изграден парк с места за отдих, детска площадка и автоматизирана поливна система за поддържане на зелените площи, а в района на парка бяха засадени близо 200 нови дръвчета.

През годината бяха реализирани две нови кръгови кръстовища в Шумен – на ул. „Марица“ и „Софийско шосе“, „Марица“ и „Васил Друмев“. Беше разширено уличното платно, бяха изградени нови тротоари, бяха направени пешеходни пътеки, беше монтирано ново осветление и модерни спирки със соларни панели, по улица „Перуника“ беше изградена нова канализационна мрежа.

Започна подмяната на уличното осветление в града. Реконструкцията е част от проекта за рехабилитация на уличното осветление на стойност близо 2434800 лева, заделени от общинския бюджет. По трасето от Пети километър към града започна полагането на новите кабели, а веднага след това ще се поставят и новите енергийно ефективни осветителни тела. Едновременно се подменят и мантинелите в този участък. Обновяването на уличното осветление ще продължи по ул. „Марица“ след зала „Арена Шумен“ и от Томбул джамия по бул. „Симеон Велики“ към изхода за Варна.

През 2018 година приключи санирането на още 8 жилищни блока и към момента по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради са обновени общо 20 сгради.

През годината стартира реконструкцията на Дома за стари хора „Д-р Стефан Смядовски“. Средствата в размер на 1 500 000 лева са осигурени от държавния бюджет, а срокът за изпълнение е шест месеца. Ще бъде направен ремонт на покривна конструкция, ще се изградят достъпна среда, топлоизолация, асансьор, стаи за домуващите и за персонала, санитарни възли, топла връзка между блоковете, помещения за медицинско обслужване и др. Предвижда се още през следващата година обитателите на Дома за стари хора да бъдат преместени в новата сграда, която се намира на територията на бившето поделение на КЕЧ в кв. „Боян Българанов“.

За изграждането на пречиствателна станция за питейна вода беше изготвена обществена поръчка.

Приключиха строителните дейности по проект „Благоустройство и рехабилитация на части от техническата инфраструктура на град Шумен“ на обща стойност 7 178 080,96 лв. които бяха вложени в подобряване на условията за живот и в обновяване на градската среда в Шумен. Направени бяха цялостна рехабилитация на ул. „Тича“, благоустройство на зелените площи до Диагностично-консултативния център I ЕООД, благоустройство, изграждане и рехабилитация на пешеходни алеи и подмяна на тротоара в района на улица "Съединение" от Пенсионерски клуб №7 до Съдебната палата, благоустройство, изграждане и рехабилитация на пешеходни алеи и тротоари, вкл. улично осветление, на квартал "Тракия" и благоустройство на кръстовището на бул. „Симеон Велики“ и улица "Станционна". В района на „Станционна“ и „Цар Освободител“ бяха засадени 160 нови дървета. Общо над 40 000 кв.м. паркове, тротоари, улици, междублокови пространства и детски площадки са рехабилитирани със средства от Оперативна програма “Региони в растеж”.

В края на годината приключи изпълнението на дейностите по проект “Подобряване на образователната инфраструктура на гр.Шумен”. Беше извършено цялостно реновиране на четири училища в града на обща

стойност 13 041 080,00 лв. - СУ „Васил Левски”, НУ „Илия Р. Блъсков”, СУ „Трайко Симеонов” и СУ „Панайот Волов”.

След преработване на техническите проекти беше изготвен и подаден проект за строителството на нови социални жилища в кв. „Тракия“. Там ще бъдат изградени два жилищни блока с общо 50 апартамента в тях. Проектът е на стойност 2 929 500 лв.

Бяха извършени ремонт на уличната мрежа в града и изграждане на паркоместа. 11 улици в Шумен бяха изцяло асфалтирани през тази година, 14 улици бяха ремонтирани и изкърпени машинно. 1 110 000 лева бяха заделени от бюджета на Община Шумен за ремонтите на уличната мрежа през 2018 г. в града, още над 185 000 лева от бюджета на общинското предприятие „Строителство и благоустройство“ бяха вложени в ремонти по уличната мрежа и ръчно запълване на дупки. Беше извършен основен ремонт на пътя Мътница – Царев брод, Царев брод – Велино за 250 000 лева, заложили в общинския бюджет за тази година. Други 176 500 лева бяха вложени в ремонтите на уличната мрежа по селата на общината.

Беше направен основен ремонт на ул. „Преслав“. Беше поставено енергоспестяващо осветление край училищата, бяха оформени зелени площи и места за отдих. Бяха изградени нови тротоари и места за паркиране в участъка от бул. “Мадара” до ул. “Съединение”. Нови тротоари и паркоместа бяха направени през тази година и на ул. „Стефан Изворски“ до ОУ „Д-р Петър Берон“, ул. „Съединение“ срещу РУМ-а, на ул. „Марица“ над Общински пазар, на ул. “Цар Освободител“ близо до ДКЦ1.

Бяха подновени повече от 5 000 квадратни метра тротоарни настилки в различни райони на града. На места бяха ремонтирани само части от разрушените тротоари, а на други беше извършена цялостна подмяна на плочките или ремонт с асфалтобетон за повече от 651 000 лева.

Беше извършен ремонт и укрепване на покривната конструкция на корпус 1 от Спортен комплекс „Плиска“ и бяха подменени водосточните тръби и улуци, на обща стойност 300 000 лв., като част от средствата са заделени от настоящия бюджет, и беше изготвен проект за цялостен ремонт на корпуса.

12 детски площадки бяха изградени през изминалата година в Шумен. Направени бяха две спортни игрища за футбол и баскетбол, построени бяха и три нови площадки за стрийт фитнес. Изграждането на нови детски и спортни площадки е част от общинската програма за благоустрояване.

През годината бяха газифицирани детските градини “Чучулига” и “Златна рибка” и детската ясла “Буратино” на стойност 75 833 лева. След приключване на строителните работи всички детски градини и ясли в Шумен вече се отопляват на газ.

Започна изпълнението на строително-ремонтните работи по реализацията на обект „Реновация на площадното пространство пред Съдебната палата“ на стойност 475 989,70 лв. с ДДС. Средствата бяха предоставени на Шумен от държавния бюджет. Предвидено е реновиране на цялото площадно пространство пред палатата, саниране на зелената система в парка и изграждане на два водни елемента – шадраван и каскада.

Беше въведена еднопосочност на ул. „Преслав“, като предстои въвеждане на съответната цялостна организация на движението на успоредната улица „Добруджа“. След въвеждането на еднопосочност по ул. „Цар Иван Александър“ вече е разработен цялостен проект за организация на движението по улиците, свързващи бул. „Славянски“ и ул. „Цар Иван Александър“ и тези в района на Младежкия дом и предстои обсъждането му.

Продължи подобряването на визията на разположените на общински терени павилиони и тяхното обновяване. Така значителен брой места в града бяха разчистени и благоустроени.

През 2018г. продължи подмяната и обновяването на автобусните спирки на територията на град Шумен и населените места в общината. Седем нови спирки бяха изградени през тази година. Две от тях са със соларни панели и с USB изход за зареждане на мобилни устройства. Модерните съоръжения се намират в района на „Арена Шумен“ и са част от договора за изграждане на кръговите кръстовища до залата. Още една такава спирка ще бъде изградена веднага след моста по улица „Марица“ непосредствено до кръстовището с улица „Васил Друмев“. Други четири нови спирки бяха поставени в района на Общинския пазар и РУМ. Приключи изграждането на новата спирка до Градската градина на площад „България“.

Беше изготвен план за организация на движението на територията на Шумен и започна подновяването на пътната маркировка на уличната мрежа в града на стойност малко над 130 000 лв.

Бяха засадени общо над 800 нови дръвчета в Шумен през тази година. Близо 1000 тополови фиданки бяха засадени в землищата на различни села от общината.

По Българо-Швейцарската програма на ПУДООС се реализира проект за съхранение на опасни отпадъци. Работата на депото за опасни отпадъци ще стартира през 2019г.

По договор за предоставяне на БФП, финансиран по ОПОС, беше разработена Програма за намаляване на нивата на замърсителите и достигане на установените норми за фини прахови частици /ФПЧ10/ в атмосферния въздух на територията на Община Шумен за периода 2018 – 2022 г."

Годишните отчети за изпълнение през 2018г. на Програмата за управление на отпадъците в община Шумен и Програма за намаляване нивата на замърсителите и достигане на установените норми за нивата на

ФПЧ10 в атмосферния въздух на община Шумен бяха разгледани от Общинския съвет на сесията през м. март и бяха приети за информация с решение № 1039 от 28.03.2019г.

През 2018 г. Община Шумен въведе нова географска информационна система (ГИС), която дигитализира процесите на регулация и дейностите по управление на устройството на територията на общината. За създаването на база данни към нея са оцифрени всички регулационни планове на гр. Шумен, както и всички преписки към тях за последните 50 год. През 2018 г. беше оцифрен обхват от 800 хектара, в които се включват 650 квартала, 60 местности и над 3500 заповеди с документация към тях.

През 2018г. завърши разработването на Общият устройствен план на Община Шумен, който беше одобрен с решение № 1018 от 28.02.2019г. на Общинския съвет.

Проекти, финансирани по оперативните програми и други донори

Като инструмент за допълваща и компенсирателна финансова помощ в контекста на изпълнението на приоритетите на Общинския план за развитие на Община Шумен 2014 - 2020, продължи управлението и изпълнението на проекти, финансирани по оперативни програми и други източници.

Общинската администрация подаде в съответствие с определените срокове първите два проекта по процедура BG16RFOP001-1.014 - Изпълнение на интегрирани планове за градско възстановяване и развитие 2014-2020-Шумен „Подобряване на образователната инфраструктура в град Шумен“ и „Благоустройство и рехабилитация на части от техническата инфраструктура на град Шумен“.

По Административен договор за предоставяне на БФП по процедура за директно предоставяне BG16RFOP001-1.014-0001-C01/04.01.2017г. по проектно предложение „Благоустройство и рехабилитация на части от техническата инфраструктура на гр. Шумен“ на стойност 7 178 080,96лв. финансиран по ОПРР 2014-2020 бяха изпълнени следните обектите на интервенция по проекта, включени в Инвестиционната програма на общината:

- Благоустройство, изграждане и рехабилитация на пешеходни алеи и тротоари (вкл. улично осветление)“ в района на кв. Тракия (11 бр. улици) на стойност 3 266 653.64 лв.
- Рехабилитация на ул. „Тича“ на стойност 910 504.50 лв.
- Благоустройство на зелена площ до „ДКЦ I – Шумен“ ЕООД на стойност 547 458.12 лв.
- Благоустройство на района на кръстовището на ул. „Станционна“, бул. „Симеон Велики“ (в т.ч.

тротоари, вътрешно-квартални алеи, площадки, осветление) – стойност 1 118 520.10 лв.

➤ Благоустрояване, изграждане и рехабилитация на пешеходни алеи и тротоар в района на ул. „Съединение“ (в т.ч. улично осветление и озеленяване) от Пенсионерски клуб № 7 до Съдебната палата на стойност 523 915.62 лв.

По процедура за директно предоставяне BG16RFOP001-1.014-0002-C01/03.10.2017г по проектно предложение „Подобряване на образователната инфраструктура на град Шумен“ беше подписан Административен договор за предоставяне на БФП на стойност 13 041 080,00 лв. финансиран по ОПРР 2014-2020. В проекта беше включено цялостно саниране и извършване на мерки за енергийна ефективност на четири училища, включени в Инвестиционната програма:

➤ СОУ „Васил Левски“ – стойност 2 990 321.09 лв.

➤ СОУ „Трайко Симеонов“ – стойност 4 503 676.03 лв.

➤ НУ „Илия Рашков Блъсков“ – стойност 952 760.76 лв.

➤ СОУ „Панайот Волов“ – стойност 2 914 357.24 лв.

През 2018г. беше извършено цялостно преработване на проектите за останалите три обекта, включени в Инвестиционната програма, които ще бъдат подадени през настоящата година:

➤ Изграждане на нови социални жилища – кв. Тракия (два броя жилищни блокове с общо 50 апартамента) - стойност 2 929 500,00 лв., включени в р-л „Социална инфраструктура“, проектът беше подаден към УО на ОПРР през м. януари 2019г.;

➤ Общински младежки дом (цялостно саниране за енергийна ефективност и достъпна среда) – стойност 1 910 781.90 лв., обектът е включен в р-л „Културна инфраструктура на Инвестиционната програма;

➤ Летен театър (цялостна реконструкция) – стойност 1 596 596.77лв., включен в р-л „Културна инфраструктура.

През 2018г. беше разработен и подаден проектът „Центрове за грижа за лица с умствена изостаналост“ на стойност 1 099 922.88 лв., който беше одобрен през м. декември.

Общо 27 жилищни сгради ще бъдат реновирани по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради. През годината приключи санирането на 9 блока на стойност 8 992 011.65

лв. За останалите 7 блока са избрани изпълнителите на СМР, к строителните дейности ще започнат през настоящата година. Общата сума на изпълнените СМР се очаква да достигне 26 милиона лева.

По административен договор за предоставяне на БФП по процедура за директно предоставяне BG16M1OP002-5.002-0007-C01/07.06.2017г. на стойност 97 456,40лв финансиран по ОПОС 2014-2020 беше разработена Общинска програма за качеството на атмосферния въздух“.

По Българо-Швейцарската програма на ПУДООС беше изпълнен проект за реализация на пилотен модел за екологично събиране и временно съхранение на опасни отпадъци от домакинствата. Предстои откриването на обекта.

По Кампания „Чиста околна среда“ на ПУДООС през 2018г. бяха подадени 28 и спечелени общо 9 проекта и беше извършено благоустрояване и озеленяване на 1 площадка, 2 училища и 6 детски градини.

Детската градина „Пролетна дъга“ в Шумен и здравната служба в село Ивански бяха обновени по Програма ЗОВ (Здраве и образование за всички), която подпомага социалното включване на роми и други уязвими групи в рамките на Българо-швейцарската програма за сътрудничество. Ремонтните сгради дават възможност за по-добър достъп на представители на ромската и турската общности до образование и здравеопазване. Проектът е на стойност 723 656 лв.

Община Шумен участва в конкурса на НСОРБ по грантова схема „Подкрепа на инициативи на общините, свързани с регионалното измерение на Българското председателство на Съвета на ЕС 2018” и с партньорството на Шуменския университет реализира проект за повишаване информираността на гражданите на община Шумен, особено младите, за ЕС, ангажиментите и ползите за страната ни като член на ЕС, за същността и ролята на ротационното председателство, за постигнатите резултати в рамките на евроинтеграционния процес и приноса на страната ни за развитието на ЕС.

Община Шумен продължава участието си като партньор по проект „Европоли – иновативен подход „отдолу – нагоре“ за борба с евроскептицизма чрез работа в мрежа“ по програма „Европа за гражданите“, като партньор общината получи финансиране в размер 13 300 евро.

ДГ „Космонавт“, ДГ „Братя Грим“, ДГ Светулка“, ДГ „Звънче“, ДГ „Латинка“ през 2018г. реализират различни проекти по Европейска програма „Еразъм +“ с партньори от различни държави на обща стойност 192 778 евро.

През 2018г. по Европейска програма „Еразъм +“ се реализират проекти от СУ „Сава Доброплодни“, гр. Шумен и СУ „П. Волов“, гр. Шумен на обща стойност 55 303 евро.

Годишният отчет за дейността на Общински фонд „Култура“ за 2018г. беше приет с решение № 1012 от 28.02.2019г. на Общинския съвет. През 2018 година Общински фонд „Култура“ продължи да осигурява експертна подкрепа на кандидатстващите организации - физически или юридически лица. Осигури условия за развитие на иновативни практики и нови експериментални форми на културна дейност, подкрепи прилагането на адекватни културни политики на общинско ниво, като през годината се проведе една сесия в три направления: „Карнавално дефиле“; „Детски и младежки културни дейности“ и „Творчески Шумен - 2018“. За трите направления са постъпили 64 проекта с общо искана от Общински фонд „Култура“ сума 96 889 лв. От тях одобрени - 57, отпусната сума - 54 250 лв. в т.ч. 50 000 лв. от общинския бюджет.

Отчетът на Годишния план на дейностите за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от община Шумен за учебната 2017/2018 година беше приет с решение № 1041 от 28.03.2019г. на Общинския съвет.

Отчетът за изпълнението на Общинския план за младежта за 2018г. беше приет с решение № 1042 от 28.03.2019г. на Общинския съвет. Планът за 2018 г. съдържа девет приоритета: Насърчаване на икономическата активност, кариерното развитие на младите хора и ограничаване на младежката безработица; Подобряване достъпа на информация и качествени услуги; Насърчаване здравословен начин на живот; Превенция на социалното изключване на млади хора; Развитие на младежкото доброволчество; Повишаване на гражданската активност, подпомагане развитието на таланта, творческите умения и културното изразяване; Развитие на младите хора в малките населени места и селските райони; Развитие на межкултурния и международен диалог и Повишаване на ролята на младежите в превенцията на престъпността. Следваните приоритети, придружени със съответните специфични цели и дейности са реализирани в изпълнение на идеята за подобряване качеството на живот на младите хора в Община Шумен. Предвидените годишни дейности в отчетения период са насочени към младежките общности на Община Шумен, организирани във формални и неформални структури на местно ниво, на възраст 15-29 години.

През 2018 година са проведени две сесии за финансиране на младежки проекти. До крайния срок на първата сесия са постъпили проекта с общо искана сума 32358 лв., от тях бяха одобрени 6 проекта на обща стойност 9248 лв. До крайния срок на втората сесия са постъпили още 2 проекта на стойност 7416,3 лв., одобрени и финансирани са двата проекта на обща стойност 4438 лв. Докладът с отчет за финансирани младежки проекти за 2018 г. беше приет с решение № 1043 от 28.03.2019г. на Общинския съвет.

В социалната сфера през 2018г. община Шумен работи по следните проекти:

Проект “Подкрепа за независим живот в община Шумен ” по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси” на стойност 874830.00 лв. Срок на изпълнение: стартирал 01.02.2016 г., приключил на 01.02.2018 г. Целевите групи по проекта са: лица над 65 годишна възраст с ограничения или в невъзможност за самообслужване; лица и деца с увреждания и техните семейства. В резултат на дейностите по проекта е постигнат подобрен достъп до социални и здравни услуги, независимост и социална интеграция на възрастни и хора с увреждания на територията на община Шумен. Предоставени комплексни подкрепящи и интегрирани услуги в общността в домашна среда за над 400 лица с увреждания / в т. ч. деца/ и хора над 65 г. с ограничения или невъзможност за самообслужване. Обслужени 487 лица като потребители на услугите, които са обгрижвани от 45 лични асистенти и 40 домашни помощници.

Проект „Център за ранно детско развитие в община Шумен“ по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”

Бюджет: 461 617.75 лв. Срок на изпълнение: стартирал 01.09.2016 г., приключва на 31.12.2019 г.

Целеви групи по проекта са деца от 0 до 7 години в риск и техните семейства; семейства с деца от 0 до 7 години, включително с увреждания, както и деца от 0 до 7 години, включително с увреждания, настанени в институции. Предоставят се професионални услуги за ранна интервенция на уврежданията, пряка работа с децата с увреждания и техните родители, включително рехабилитация и дейности за консултиране, обучение, мобилна работа с детето в неговия дом. Броят на децата обслужвани в момента е 78, лицата ползващи услуги по проекта са 50. Като цяло от стартирането на проекта броят на преминалите деца е 153, а родители - 99.

➤ *Проект „Осигуряване на топъл обяд в община Шумен“*, финансиран от Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, като са включени 120 потребители. Стартирал на 01.10.2016 г. приключва на 31.12.2019 г.

➤ *Проект „Приеми ме 2015“-II етап*, финансиран по Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Община Шумен е партньор на Агенция социално подпомагане в реализирането на проект „Приеми ме 2015“ със сключено Споразумение за партньорство до 31.12.2020 г. В област Шумен броят на професионалните приемни семейства е 139, а настанените деца в приемни семейства са 143. На територията на община Шумен са сключени договори с общо 50 приемни семейства за отглеждането на общо 49 деца.

Програми за заетост:

➤ По проект „Обучения и заетост за младите хора“- етап II по ОП „Развитие на човешките ресурси“ са работили 4 лица, от които на длъжности:

- Изпълнител- 3 лица;
- Координатор дейности- 1 лице;

Програмата е с продължителност на заетостта 6 /шест/ месеца.

➤ Националната програма „Активиране на неактивни лица”, чиято цел е да активира и включи на пазара на труда неактивни и обезкуражени лица, да ги привлече и мотивира за регистрация в бюрата по труда, за да получат право за включване в обучение и/или заетост. На длъжност “Младши специалист, младежки медиатор” има 1/едно/ наето лице и „Организатор общественополезен труд“ -1/едно/ лице.

➤ „Националната програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ е насочена към повишаване на пригодността към заетост и осигуряване на заетост на регистрирани в бюрата по труда безработни лица с трайни увреждания или лица, преминали успешно курс на лечение за зависимост към наркотични вещества в трудоспособна възраст, които са една от най-трудно реализиращите се групи на пазара на труда. Осигурена е заетост на 1 /едно/ лице.

➤ Програма “Старт на кариерата” осигурява възможности за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили професионално или висше образование, и улеснява прехода между образование и заетост. От началото на месец февруари 2018 година работят 3 /три / лица на длъжност „Младши експерт“. Програмата осигурява заетост за млади висшисти , без стаж по специалността за 9 / девет/ месеца.

➤ На 10 юни 2018 година стартира „Регионална програма за заетост и обучение“, която е с продължителност до 30 ноември 2018 година. По нея бяха наети общо 8 лица на длъжност „Общ работник“- хигиенизиране на улици, площи и пешеходни зони. Програмата има за цел намаляване на безработицата сред най-засегнатите от нея социални групи чрез осигуряване на заетост и социална интеграция на безработни лица.

➤ По проект „Обучение и заетост за лица с увреждания“ са назначени 17 лица на длъжности технически секретар, работник- кухня, портиер, чистач. Работните места са към кметствата на селата на територията на община Шумен, общински структури и в администрацията. Осигурената заетостна лицата е в рамките на 24 месеца. Целта на програмата е интегриране на неактивни и безработни лица с трайни увреждания, регистрирани в дирекции „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта, в заетост при работодател в реалния бизнес или институции на местното самоуправление чрез обучения, съобразени

с индивидуалните нужди на работното място, субсидия за заетост и еднократен стимул за осигурена устойчива заетост.

➤ По проект „Обучение и заетост за младите хора“ за лица с увреждания“ са назначени 7 лица, от които 4 с място на работа в Общинска администрация – Шумен на длъжност „ Технически секретар“, 1 лице на същата длъжност в кв. Мътница и 2 лица на длъжност „Чистач“ в Кметството в с. Салманово.

➤ Осигурена заетост на лица по програми от Бюрото по труда за 2018 година: 42 лица.

И през изминалата година стремежът в работата на общинската администрация беше отстояване на принципите на добро и прозрачно управление и насърчаване на гражданското участие в процеса на вземане на решения и формиране на политики.

Докладът за изпълнение на Годишния план за развитие на социалните услуги през 2018 г. в изпълнение на Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Шумен беше приет с решение № 1011 от 28.02.2019г.

От м. юли общинската администрация е успешно присъединена към средата за междурегистров обмен RegiX, като към настоящия момент ни е предоставен реален достъп до данни от 10 регистъра.

През 2018 год. е внедрен е софтуер за провеждането на електронен прием на деца в 1 клас.

Към настоящия момент общинската администрация изгражда VPN връзка за електронно свързване с общински предприятия, което ще подобри включването им към електронния документооборот.

Беше внедрена КИОСК система за управление на опашки в общинската данъчна служба и Центъра за информация и услуги.

Община Шумен кандидатства в инициативата за безплатен безжичен интернет на публични места в Европейския съюз WiFi4EU и спечели ваучер за безплатен безжичен интернет.